

UVAJANJE IN SPREMLJANJE PRVEGA TUJEGA JEZIKA V 2. IN 3. RAZRED OŠ

Učenci pri pouku tujega jezika pridobivajo in razvijajo jezikovno in nejezikovno znanje, jezikovne, spoznavne in medkulturne zmožnosti ter ključne kompetence za vseživljenjsko učenje. Vse to učencem omogoča dejavno, uspešno in kritično vključevanje v njihovo osebno, šolsko in družbeno okolje, v nadaljnje šolanje ter bodoče poklicno udejstvovanje.

Otroci srečujejo jezike na različne načine. Že pred vstopom v šolo so v stiku z vrstniki in/ali starejšimi, ki prihajajo iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij, vse več možnosti za izpostavljenost tujim jezikom pa ponujajo tudi mediji, katerih vsebina je predstavljena v najrazličnejših jezikih.

Splošni cilj učenja tujega jezika je razvijanje celostne zmožnosti za medkulturno in medjezikovno sporazumevanje. Učenci se usposobijo za vsebinsko in situaciji ustrezno sporazumevanje in s tem za možnost vključevanja v vsakdanje življenje in kulturo govorcev ciljnega jezika.

Pouk tujega jezika narekujejo naslednji splošni cilji:

- senzibilizacija za tuji in hkrati tudi materni/prvi jezik,
- razvijanje učenčevih receptivnih, receptivno-produktivnih in produktivnih jezikovnih zmožnosti/spretnosti,
- razvoj zmožnosti in motivacije za vseživljenjsko jezikovno učenje,
- oblikovanje posameznikove raznojezičnosti in družbene večjezičnosti ter dvig jezikovne zavesti v ožjem pomenu (npr. v družini, v razredu) in v širšem pomenu (npr. dvojezično področje).

Učenje in poučevanje tujih jezikov se tesno povezuje s cilji, vsebinami in dejavnostmi učencev pri drugih predmetih. Glavno merilo za izbiro tem pri pouku tujega jezika so vsebine nejezikovnih predmetov, medtem ko se z ustreznim jezikovnim vnosom razvijajo hkrati tudi jezikovne strukture.

Učenci izkusijo, razumejo in uporabijo jezik v kontekstu simuliranih situacijah in medsebojni komunikaciji. Glavni poudarek je na poslušanju in govorjenju, hkrati pa se vključujeta tudi branje in pisanje kot podporni zmožnosti/spretnosti v tem obdobju.

Pomensko ustrezna raba jezika v razredu pomaga učencem razviti nove učne strategije kot tudi preizkušanje in nadaljnji razvoj poznanih strategij. Verbalni (npr. izgovarjava, ritem in intonacija) kot tudi neverbalni elementi komunikacije igrajo pomembno vlogo pri jezikovni rabi in jih je treba nenehno vključevati v pouk.

Učenje tujega jezika na nižji stopnji je specifično, zato mora poučevanje potekati po načelih, ki veljajo za zgodnje učenje. Učenci so na razvojni stopnji konkretno operativnega mišljenja, kar pomeni, da mora biti učenčevo sicer logično in fleksibilno mišljenje podprto s predstavljanjem konkretnih situacij.

Pristop, v prvi vrsti naravnana na slovnico, ni sprejemljiv, osrediniti se je treba na napredek v komunikaciji in razvijanju sporazumevalnih zmožnosti. Učenci naj izkusijo, razumejo in uporabljajo

jezik v medsebojni komunikaciji. Tako naj bo pouk prilagojen razvojni stopnji in drugim značilnostim učencev, njihovim potrebam, naravnano na učenčevo okolje in celostnost, usmerjen v komunikacijo, teme in situacije, didaktično igro, aktivno učenje (opazovanje, raziskovanje), povezovanje tujega jezika z drugimi predmeti.

Pouk naj bo organiziran konkretno, v situacijskih priložnostih in pogostem izmenjavanju različnih krajših aktivnosti. Uporaba konkretnih materialov (npr. igrače, lutke) in vizualne podpore (npr. predstavitve, filmi, risanke, pesmi, ilustracije, fotografke, posterji) in spodbujanje učencev k več čutnemu učenju omogoča ustvarjanje povezav in pridobivanje asociacij na obravnavane vsebine, kar pripomore k boljši zapomnitvi in uporabi naučenega.

Učenci so v tem obdobju še na ravni senzibilizacije in se šele spoznavaajo s ciljnim jezikom. Zato je zelo pomembno, da v tem obdobju čim bolj celostno začutijo jezik, njegovo melodijo in ritem ter ga ponotranjijo. Prav tako se je treba zavedati dejstva, da vsi učenci ne napredujejo enako hitro in ne na enak način, tudi ne enako hitro glede na posamezno jezikovno zmožnost. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju govorimo o porajajočih se znanjih in spretnostih, ki jih upoštevamo tudi v procesu opisnega preverjanja in ocenjevanja znanja v 2. razredu in številčnega preverjanja in ocenjevanja v 3.razredu. Z uvajanjem prvega tujega jezika se pri učencih uresničuje:

- razvijanje zanimanja za večjezičnost,
- razvijanje sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku,
- razvijanje sporazumevalne zmožnosti v medpredmetnih povezavah s celostnim pristopom,
- razvijanje medkulturne zmožnosti.

Novi programski element zajema predmet Tuji jezik v 2. in 3. razredu osnovne šole, ki je podprt z učnim načrtom.

Cilji iz učnega načrta za tuji jezik so prepleteni, soodvisni in se največkrat razvijajo in uresničujejo integrirano in v odprtem didaktičnem pristopu. V tujem jeziku s pomočjo opazovanja, primerjanja, sklepanja, razčlenjevanja, urejanja, razvrščanja, z lastnim raziskovanjem in odkrivanjem učenci dosegajo tudi cilje drugih učnih predmetov.

Načrt uvajanja in spremljanja bo vodila delovna skupina strokovnih delavcev Zavoda RS za šolstvo, v njej bodo kot zunanji sodelavci tudi strokovnjaki z Univerze v Mariboru, Univerze v Ljubljani in ter učitelji praktiki. Glavne naloge skupine so priprava načrta postopnega uvajanja in spremljanja, strokovna podpora učiteljem, svetovanje in pomoč pri reševanju konkretnih vprašanj, ki se pojavijo med uvajanjem, izdelava instrumentov spremljave, izvajanje in analiza spremljave, podpora učiteljem pri pripravi podpornih gradiv in vodenje mrežnih aktivnosti s pomočjo e-portala (spletne učilnice), informiranje širše javnosti ter priprava vmesnih poročil in končnega poročila.

Uvajanje

Glavna cilja uvajanja sta:

- izvajanje sodobnih didaktičnih pristopov poučevanja in učenja tujega jezika in medkulturnega ter jezikovnega uzaveščanja v drugem in tretjem razredu s poudarkom na timskem delu,
- realizacija učnega načrta za tuji jezik v drugem in tretjem razredu osnovne šole.

Spremljanje

Glavni cilji spremljave so:

- spremljati izvedbene vidike (urnik) ter izvedbene posebnosti (didaktični modeli) poučevanja in učenja tujega jezika v 2. in 3. razredu,
- vrednotiti doseganje standardov znanja in spremljati napredek učenčevih tuje jezikovnih zmožnosti v 2. in 3. razredu,
- spremljati motivacijo in odnos učencev in učiteljev za učenje tujega jezika ter mnenja in opažanja staršev učencev 2. in 3. razreda,
- spremljati posamezne specifične učence in/ali skupine učencev s poudarkom glede na obremenjenost in učni napredek.

Število vključenih oddelkov: 2

Število vključenih učencev: 37

Člani šolskega projektnega tima:

- **Izvajalka TJ v 2. razredu: Anja Frank**
- **Vodja projekta in predstavnica učiteljev v 2. razredu: Anja Frank**
- **Razredničarki v 2. a in 2. b razredu: Jožica Novak, Jožica Grbec**
- **Drugi strokovni delavci: Ester Juriševič, ravnateljica, Mateja Tominc, spremljevalka**

VIRI:

- *UN za tuj jezik v 2. in 3. razredu OŠ*, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo, Ljubljana 2013
- Pevec Semec, K. idr. (2014): Načrt uvajanja in spremljanja tujega jezika v 2. in 3. razredu osnovne šole, ZRSS.
- Pevec Semec, K. idr. (2014): Načrt uvajanja in spremljanja tujega jezika v 2. in 3. razredu osnovne šole, Operativni načrt, interno delovno gradivo. ZRSS